

שלושה דברים נחוצים לאדם כדי לכתוב היטב

שלושה דברים נחוצים לאדם כדי לכתוב היטב. קריאה של הכותבים הטובים ביותר, התבוננות בדוברים הטובים ביותר, ותרגול רב של סגנונו שלו. ובאשר לסגנון, תחילה מה חייב להיכתב ואחר כך באיזה אופן. ראשית עליו לחשוב ולהגות בעניין, אחר לבחור את מילותיו, ולשקול אותן אחת אחת. אחר כך עליו לטפל בארגון וסידור של הנושא ושל המילים גם יחד, כך שישתלבו לכדי חיבור נאה, ולהמשיך בזאת בהתמדה, שוב ושוב. אין זה חשוב עד כמה מיגעת מלאכת הסגנון בתחילה, יש לעמול ולדייק. יש לחפש את הטוב ביותר, אין לשמוח על קונסיט המקדים להופיע, או על מילים ראשונות הנחפזות להתייצב בפנינו, עלינו לשפוט את ההמצאות שלנו, ולפסוק מי מהן נאשר. עלינו לשוב תכופות אל שכתבנו קודם, דבר שלא רק מועיל להשתלשלות ומשפר את החיבורים, הוא אף מזרז את התלהטות הדמיון, אשר תכופות מצטנן בעת הכתיבה, ומעניק לו כוח חדש, כאילו המריצה אותו ההליכה לאחור. בדומה לסתירה שבדילוג, הקופצים רחוק ביותר הם אלו שמסלול מרוצתם ארוך ביותר, או כמו בהטלת כידון או רומח, כאשר אנו מותחים לאחור את זרועותינו כדי שההטלה שלנו תגבר על כולן. ועדיין, אם יש לנו משב רוח הגון, לא אמנע מהרפיית המפרש, כך שחסדי הרוח לא יוליכו אותנו שולל. מפני שכל אשר אנחנו ממציאים אכן מהנה אותנו בהורתו או בלידתו; אחרת לעולם לא היינו כותבים אותו. אולם הדרך הבטוחה ביותר היא לשוב ולשפוט, ושוב לעסוק באותם דברים אשר בצדק עלולה הקלילות להחשיד. כך עשו הכותבים הטובים ביותר בתחילת דרכם, כפו על עצמם מסירות ושקידה. הם לא עשו

* 'שלושה דברים נחוצים לאדם כדי לכתוב היטב' הוא קטע מתוך מסתו הידועה של ג'ונסון *On Education and Style* שהוכללה בקובץ המסות *Timber: Or Discoveries Made Upon Men and Matter* שראה אור ב-1640, שלוש שנים לאחר מות המחבר.

דבר בחפזה. ראשית רכשו את היכולת לכתוב היטב, ואז מכוח ההרגל הפכה מלאכתם לקלה ושגורה. טיפין טיפין התגלה לעיניהם הנושא בשפע רב, המילים נענו ואז התחברו יחדיו; וכולם, כמו במשפחה מאורגנת למופת, התייצבו במקומם. וסיכומו של דבר: נכונות לכתוב אינה כתיבה טובה, אך כתיבה טובה מובילה לכתיבה נכונה ובשלה. וגם כאשר לדעתנו יש בנו הכישרון, גם אז טוב להתנגד לו, כמו משיכת בלימה במתג הסוס מדי פעם, אשר כמעט אינה עוצרת את מרוצתו אך מעוררת את התלהבותו. ושוב, גם אם לאדם גאונות שאין כמוה להגביה עוף, עליה להיאבק עוד ועוד, להתרומם ולהרחיב עצמה, כפי שאנשים נמוכי קומה מתרוממים על קצות האצבעות, ופעמים רבות מצליחים להשתוות, אם לא להתבלט. זאת ועוד, כפי שראוי לכותבים בשלים ומוכשרים לעמוד על רגליהם, לעבוד בכוחם שלהם, ולבטוח ולהשתדל בכישרונם, כך ראוי למתחיל ולמתלמד לעיין באחרים, במיטבם. מכיוון שהשכל והזיכרון מושחזים יותר להבנת דבריו של אדם אחר מאשר דברנו שלנו, ירגילו כך את עצמם ויכירו את מיטב המחברים, ומפעם לפעם ימצאו משהו משלהם אצל עצמם, וגם אם אינם חשים בכך יוכל ביטוי ממחשבתם להביע משהו הדומה לשלהם, ולהיתלות בסמכות גדולה משלהם. ויתרה מזו, לעתים הגמול לתלמודו של אדם הוא בהללו כהלכה ציטוט של אדם אחר, וגם אם נוטה ומוכשר אדם לסוג כתיבה אחד יותר מהאחר, גם אז עליו להתאמן בכולם. שכן כמו כלי נגינה אשר הרמוניה והסכמה חייבות לשרות בין חלקיו, כך גם הסגנון.

(מאנגלית: שירלי פינצי-לב)